

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמפוס בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנתיבות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת בלק

בס"ד, עש"ק פרשת בלק
י"ג תמוז תשי"ע - שנה א' גליון כ"ו

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	7:13	8:31	9:06
ביתר	7:13	8:31	9:06
בית שמש	7:12	8:30	9:05
בני ברק	7:28	8:34	9:03

נא לטמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אותם בעבודת פרך, כדי שלא יהיה להם דעת והתכוננות מאמונה ועבודת השם יתברך.

ולכן ביקש משה מפרעה שיהיה יום מנוחה בשבת, כדי שיהיה להם ישוב הדעת ע"י שלא יעבדו ולא יהיו מרודים כל הזמן, אבל פרעה לא רצה בזה, כמו שאיתא ממרן האר"ז"ל שפרעה הוא אתון הערף שהוא נגד הדעת, שהפרעה הוא לעומת הדעת דקדושה, וכמו שכתוב 'ויאמר פרעה מי הויה אשר אשמע בקלו' (שמות ה ב) שרצה שלא ידעו בני ישראל מי הויה, אבל הקב"ה הפיר את עצתו, והוציא את בני ישראל מארץ מצרים והיה התיקון הדעת בשלימות.

ולפי כל זה אפשר לומר שזהו שאמר בלק 'עם יצא בני' י פעם אהיה, שהוא שם הדעת, שבלק רצה לקלקל הדעת של בני ישראל שניתקן במצרים וממילא יהיה בחזרה הגלות, ולכך אמר לבלעם הרי אתה ג"כ משורש הדעת כנ"ל, ולכן יש לך הכוח לקלקל ולהמשיך לדעת דקליפה, ולכך אמר לו 'הנה עם יצא מצרים' שיצאו מצרים בתיקון הדעת, וע"ז אני רוצה שתבוא לפגום את בחינת הדעת שלהם.

ולכך רואים שבלעם הקריב שלש פעמים שבע פרים ושבע עגלים, כי שלש פעם שבע הוא כמנין שם אהיה, שרצה לקלקל הדעת של ישראל. ומה שעשה ג"פ שבע פרים וג"פ שבע עגלים, כי יש שתי בחינות דעת, דעת עליון ודעת תחתון כמו שכתוב 'כי אל דעות הויה' (שמואל א ב ג) כמבואר סודו בכתבי האר"ז"ל (ע"ה שער דרושי חסדים וגבורות ד"ב).

וידוע מ"ש מרן הבעש"ט זי"ע (בעש"ט עה"ת שמות אות פז - כ) שבגאולת מצרים נגאל הדעת דנוק' ובגאולה השלימה לעתיד לבוא יצא הדעת דדכורא, דהיינו שבגאולת מצרים נחשבת לנוק' לעומת גאולה העתידה.

הקב"ה יעזור שיהיה תיקון הדעת בשלימות ע"י משיח צדקינו, כמו שכתוב שלעתיד לבוא 'כי כולם ידעו אותי' (ירמיה לא אג) בב"א.

(נאמרו בס"ש תש"ס לפ"ק)

וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממלי (כב ה).

האור החיים הקדוש מקשה למה היה צריך בלק לומר לבלעם שבני ישראל יצאו ממצרים, וגם הרי כל העולם ידעו מזה כמבואר בחז"ל.

והנראה לומר בזה, שאיתא בלקומי-תורה ממרן האר"ז"ל ו"ל: דע כי כבר ביארנו מאמר רז"ל (ב"ר יד יט) ולא קם עוד נביא כמשה וכו' (דברים לד י) אבל באומות העולם קם, ואיזה זה בלעם בן בעור. הענין הוא כמו שמשנה מן הדעת העליון דיסוד אבא שבתוך הו"א, כן הוא בלעם ממש, לכן היה אומר 'ידע דעת העליון' כי לפי ששורשו משם, לכן היה יודע דעת עליון ע"ש.

ועוד איתא בלקומי-תורה (שמות) על הפסוק 'וירא הויה' כי סר לראות' (שמות ג ד) וז"ל: אמנם משה חשב שיהיה נמשך גלות מצרים בסוד י' הויות שעולין ס"ר, וזהו 'וירא הויה' כי סר לראות' כי הראה הש"י למשה שמעה, בחשבו כי משם נמשך גלות מצרים, ומשם ג"כ עתידין ליגאל, אמר לו הש"י לא כן הוא, כי הלא גלותם נמשך משמות אהיה שהם סוד רד"ו בני' י"פ אהיה, משמה גלות של ישראל במצרים וכן גאולתם הוא ג"כ משם, וזהו 'אהיה' שלחני אליכם' כי מצד אהיה תהא גאולתכם ע"ש.

ביאור הדבר שזה ידוע שי' הויות הם הקומה שלימה של כל העשר ספירות, ושם אהיה הוא בסוד הדעת (שער הכוונות דרושי הפסח דרוש יב). שמשנה חשב שצריך לתקן כל העשר ספירות ואז יהיה הגאולה, ולכך צריכים להיות בני ישראל במצרים כמנין ס"ר.

וע"ז אמר לו הקב"ה שצריך לתקן רק בסוד הדעת ואז ממילא יתוקן שאר המדות, כמו שאמרו חז"ל במסכת נדרים (מא ע"א) על דעת, דא קני מה חסר, דא לא קני מה קני. כי זה ידוע (שם בלקו"ת) שכל הגלות מצרים היה גלות הדעת, שפרעה שיעבד

וַיֵּרָא בְּלֶקְ בֶּן צְפוּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֻמּוֹתָי (כב ב.)

'צפור' מלא ואו. עיין זוהר (ח"ג קפד:), בן צפור ממש, שהיה עושה מכשפות בצפור להמשיך לו ידיעה, כי יש צפור בקדושה, שסודו ש"ע נהורין דעת דמשה עין החיים כידוע. ויש נגדו צפור בקליפה, מוחין דקליפה הארה של מעות קליפות נגה, וסובר שאין כמותו בעולם, כמו שאמר רבינו אלימלך הקדוש כי לא הכל מה שמאיר יש לו שוויו, כי יש עין נרקב ומאיר באישון לילה ואינו שוה כלום. ומוסר גדול יש בזה, כי לפעמים יש הארה של מעות, והסימן, שתופס גאווה וסובר שאין כמותו בכל העולם קליפות נגה, וזהו 'וירא בלק בן צפור' מספר כ"א פעם הב"ל, והן הבלים דקליפה הבל המה.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיֵּרָא בְּלֶקְ בֶּן צְפוּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֻמּוֹתָי. וַיִּגְדַּל מוֹאָב מִפְּנֵי הָעַם מְאֹד כִּי רַב הוּא וַיִּקְרָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כב ב-ג)

אפשר לומר בדרך רמז שאיתא באור החיים הקדוש בפרשה זו, שבלק בן צפור היה מקורו ממקום הטומאה יותר מבלעם, שהיה מכשף גדול ונורא, ע"י הצפור שהיה מגיד לו, וזה 'בן צפור' עד כאן מהאור החיים, ומקורו מהוהר הקדוש (ח"ג קפד:). וזה איתא שהתורה נקראת 'אחות' כדאיתא בגמרא סנהדרין (דף ה:) אמור לחכמה אחתי את (משלי ז ד). וזה אמר הפסוק 'וירא בלק בן צפור' שהוא היה מקור הטומאה 'את כל אשר עשה ישראל' שבני ישראל מהפכים את הטומאה להקדושה ע"י 'לאמורי' שהוא התורה כמ"ש 'אמור לחכמה' כנ"ל, כמו שאומרים חז"ל (סוכה נב:) אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש, ועובדים את הבורא בשני יצרים כמ"ש חז"ל (ברכות נד.) בכל לבבך בשני יצריך ביצר טוב וביצר הרע. וע"י שיתבער הטומאה מן הארץ, יהיה הגאולה העתידה שאנו מחכים בכל יום, ולזה 'ויגדל מואב מפני העם מאד כי רב הוא', שכח תורתם רב הוא. השם יתברך יעזור לנו שיהיה הגאולה בקרוב בב"א ויקויים כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

וַיִּפְתַּח הוֹי"ה אֶת פִּי הָאֶתוֹן וְהֵאמֵר לְבַלְעֵם מַה עָשִׂיתִי לָךְ פִּי הַפִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רְגָלִים (כב כח.)

בלעם הרשע כיון שטימא עצמו בכל מיני טומאות, היה כבהמה, ולא היה בבחינות מדבר כלל, אלא הדבור היה על ידי שורש הקדושה שלו, 'וישם יהוה דבר בפי בלעם' בשורש הקדושה שלו, והוא לא היה אלא מעבר בעלמא, על כן הראה הקב"ה גם ופלא באתון שלו שדבר, ולכאורה גם ופלא כזה היה ללא דבר, אלא להראות לכל שבלעם הוא בהמה ממש כאתון שלו, ודבר יהוה בפיו אינו אלא על ידי שורשו, והוא הרשע אינו אלא מעבר בעלמא, ולא בא אליו הנבואה מצד זכות מעשיו והשגתו, אלא הוא כבהמה בעלמא, שור בן יומו קרוי שור (כ"ק סה:), ומה ששייג אח"כ הוא עצמו מה ששייג בן יומו, כן בלעם נולד בן יומו [בדעת עליון דקליפה בבחינת יחידה דקליפה], בכח ששייג כמו משיח [בקדושה], ונשאר לו מעט רושם מזה כמו שור בן יומו קרוי שור.

והש"י יותר גם ופלא עשה, מה שדבר הרשע הזה נבואה על משיח ועל גאולת ישראל, ממה שהאתון בהמה דבר דברים, והרי הרשע הזה שוה אליו בהמה ממש, וכיון שנולד בשורש גדול על כן דבר הנבואה על משיח, כי כן הוא שורשו שנולד בו, משא"כ משה

רבינו שהשיג על ידי עוצם קדושתו וטהרתו, וכל מה שדבר נבואות היה על ידי השגתו הקדושה, וכיון שירד ממדריגתו על ידי ערב רב, ולא השיג בזכות קדושתו בחינת 'יחידה' ששייג משיח, על כן לא היה יכול להתנבאות על משיח, והוצרך סיבת כל הסיבת לגלגל שיבוא הרשע הזה שיש לו שורש של משיח, ויתנבא כבהמה בעלמא שמדברת דבורים, וכמו האתון שלו, שכן כח רוחני שלו דבר בו ברצון הבורא, אבל הוא אין לו ולא בו שום ענין דבור, כן בלעם הרשע שוה אל האתון ממש, דוק בענין נפלא הזה ויוגעם לך.

ולזה אמר לו בלק הרשע 'ברח לך אל מקומך' שיחזרו ויתעלם אל שורשו ומקומו כבהמה בעלמא, שבהמה כמה שנולד בזה ימות, ואינו יכול לעלות על ידי השגה. וזהו 'ברח לך אל מקומך' שורשך בקדושה ישאר, אבל אתה ונפשך ממש תאבד, כי אתה כבהמה בעלמא שאין לו השארות הנפש לזכות ולחיים אמיתים, אבל יהיה נפשך נידון בגיהנם לדור דור.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

לֹא הִבִּיט אֶזְנוֹ בַּיַּעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל הוֹי"ה אֶלְהִיו עֲמוֹ וְתִרְוַעַת מִלְּךָ בּוֹ (כג כא.)

והנה ידוע דאי אפשר להיות נזהר מכעם, עד אשר ישים אדם אל לבו גודל שפלותו שהוא כלא ממש, אזי לא יקפיד על שום דבר, כאשר כתבו כל ספרי מוסר (שערי קדושה ח"א ש"ב) שכעס הוא מענפי גאווה, לזה דרשו רבותינו במסכת ר"ה (דף יז.) 'ועובר על פשע לשארית נחלתו' דאין הקב"ה מוחל עוונות אלא למי שמשים עצמו כשיריים. כלומר שמשים עצמו לפה ולא, ועי"ז בודאי נזהר מכעס ומהקפדה, כמו כן מעורר מדה זו לעילא שהקב"ה אינו כועס עליו. וזהו ג"כ כוונת הכתוב שנאמר 'לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלהיו עמו' שג"כ מכון לדברינו הנ"ל, שמתו 'לא הביט' אם הם 'ותרועת מלך' כלומר אהבה ואהוה וריעות אשר צוה המלך הקב"ה הוא 'בו' שאוהבים זה לזה, ואזי 'לא הביט און ביעקב' והכל מטעם הנ"ל.

(זכרון דברים' מרבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא)

לֹא הִבִּיט אֶזְנוֹ בַּיַּעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל הוֹי"ה אֶלְהִיו עֲמוֹ וְתִרְוַעַת מִלְּךָ בּוֹ (כג כא.)

רצה לומר שהקב"ה מלמד לראשי הדור, היאך צריכים לבקש רחמים על ישראל, תמיד בכל עת ורגע. לזה אמר בתחלה 'הנה ברך לקחתו' כלומר ודאי צריך ראש הדור לידע שמה שהוא ראש ישראל, ולקחו אותו להיות ראש הדור, הוא רק כדי לברך את ישראל בכל עת, כדי שלא ישלטו בהם שום מקטרג, כדאיתא בזוהר (ח"ב כ: וכו'). 'וברך' מה שאני מברך את ישראל, צריך לראות ש'ולא אשיבנה' הברכות ח"ו, אלא דייקא כל מה שהוא מברך לישראל, יהיה מקובל ומרוצה לפני הקב"ה, לחול על ישראל. וא"ת היאך ובאיזה כח אני יכול לומר דייקא 'וברך' ולא אשיבנה' כנ"ל, אלא ודאי בבקשה אני ממלך מלכי המלכים הקב"ה, 'שלא הביט און ביעקב' כפשוטו, עם בני ישראל המכונה בשם 'יעקב', שיעקב הוא הקטן (עמוס זב.) 'ולא ראה' הקב"ה, 'עמל בישראל' אלא דייקא 'הוי"ה אלהיו עמו' אתו כלומר אליו, אז בודאי כשהקב"ה אינו מסתלק מהם, אז 'ותרועת מלך' יראה עלאה, בפחד גדול לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, 'בו' בישראל והבן.

(בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

מי הם החייבים בציצית. סימן יז.

א. ציצית חובת גברא לענין זה שאינו חייב לעשות ציצית בטלית המונח בקופסא, אבל אינו חובת גברא שיהיה מוכרח לקנות לו טלית עם ציצית אלא יכול לילך בלא שום ציצית ואין בו ביטול עשה:

כ"כ הבאר היטב סק"א וז"ל: ודע דאנן פסקינן גבי ציצית חובת גברא ולא חובת גברא ותרוייהו לקולא, חובת גברא לקולא למעוטי חובת מנא שכל זמן שאינו לובש הטלית אע"פ שיש לו ד' כנפות פטורה מציצית, ולא חובת גברא שאינו חייב לקנות לו טלית כדי שיתחייב בציצית רק אם יש לו טלית מדי' כנפות ולבושו אז חייב בציצית.

ב. ישראל קדושים נהגו שלא לילך אפילו ארבע אמות בלא ציצית, אף על פי כן אם עומד ממטתו ורוצה לילך לבית הכסא תיכף, ילך בלא ציצית דהוה ביזוי מצוה ללבוש ציצית ולילך בהם לבית הכסא:

הרמב"ם הלכות תפילין פ"ד הל"ה כתב וז"ל: אמרו עליו על רב תלמידו של רבינו הקדוש שכל ימיו לא ראוהו שהלך ארבע אמות בלא תורה או בלא ציצית או בלא תפילין. והוא מגמ' שבת דף קיח ע"ב, ומגילה דף כח ע"א. וכתב באור צדיקים פרק יז וז"ל: להיות נוהר שלא לילך ארבע אמות בלא ציצית ח"ו כי הוא אחד מח' דברים שהוא מנוהר לשמים. וע"ע פמ"ג סימן ח א"א סק"א ומש"ב שם סק"א.

זמן ציצית. סימן יח.

א. לילה לאו זמן ציצית ואסור לתלותם בלילה על הבגד^א, אף על פי כן ילך בטלית קטן בלילה לחוש לדעת הרא"ש^ב דכסות יום חייב בציצית אף בלילה^ג. ובשעת שינה יהיה לו טלית קטן מיוחד לשינה לחוש לדעת מרן, וילבישונו לפעמים ביום גם כן^ד. אבל אסור לישן בטלית קטן המיוחד לקיים מצות בוראו דהוה ביזוי מצוה^ה:

א. הפמ"ג סימן יח מש"ב סק"א כתב וז"ל: שאלה אם נפסק ציצית מכסות המיוחד ליום ועשה בו ציצית בלילה אם רשאי למעבד כן או לאו. תשובה יראה דכשר אף אם עשאן בלילה ע"ש. דעת תורה האריך לתלות דינו דהפמ"ג באשלי רברבי ע"ש. ובשלמת חיים (סימן כח) דייק מדברי הפמ"ג שלכתחילה יעשה ביום ורק בדיעבד הכשיר. במנחת חינוך (מצוה תכ) הביא בזה מחלוקת האחרונים. וכן החמירו בזה בספר אפיקי מגינים סימן יא סק"א, ישועות חכמה סימן ט, עמודי השולחן על קישור סימן ט, ובתוספות חיים (על חיי אדם כלל יא אות ע') דמנהג העולם שלא לתלות ציצית בלילה. וע"ע בשוה"ט סימן יד ס"א.

ב. בריש הלכות ציצית בשם רבינו תם, מובא בש"ע ס"א.

ג. וכן נהג מרן האריז"ל כדאיתא בפע"ח שער הציצית פ"א, וכו"ה בשעה"כ ענין תפלת ערבית דרוש א'. מובא במג"א סימן כא סק"ב. וע"ע בשוה"ט סימן כא סק"א.

ד. כי בגד המיוחד ללילה ולבושו בלילה פטור מציצית בין לשיטת הרמב"ם ובין לשיטת הרא"ש. ובמשמרת שלום קאדינאב סימן ג ס"ה הביא שאביו היה ישן בט"ק המיוחד ללילה אלא שלא היה מסירו מיד בבוקר מטעם שכתב רבינו ע"ש.

ה. כדברי הכל בו סימן כב וארתות חיים הלכות ציצית סימן לד שלא לשכב בציצית שלא יהיו מצות בזויות עליו, מובא ברמ"א סימן כא ס"ג.

ב. כשמתפלל מנחה בטלית יסיר אותו לתפלת ערבית^א, אבל בשבת וי"ט אין צריך להסיר^ב, ושליח ציבור לובשו לכתחלה מפני הכבוד^ג:

א. כדעת הב"ח (ז"ה ומ"ש י"א) מובא במג"א סק"א, וכ"כ בשעה"כ בנוסח התפלה דרוש א וז"ל: אבל בתפלת המנחה אם היה אומר סמוך לשקיעת החמה והיה רואה שכבר שקעה החמה, היה תיכף מסיר מעל ראש תשרי ואח"כ היה מוריד הטלית בין כתיפו משום דלילה לאו זמן ציצית הוא, וכשהוא בין כתיפו אין חשש אם הוא לילה, וכ"ה שם בענין תפלת מנחה דרוש ב, ענין תפלת מנחה דרוש ג, מובא בברכ"י סק"א ועיין בשע"ת סק"א, ובשוה"ט סימן צא ס"ג.

ב. כ"ה בפע"ח שער השבת פ"ח ובסידורי האריז"ל ז"ל ועיין במשמרת שלום מהד"ק סימן כז ס"א.

ג. כ"כ המג"א סק"ב וז"ל: ולי נראה דכל עובר לפני התיבה צריך להתעטף, כדאמרין מלמד שנתעטף הקב"ה כש"ע.

מעשה אבות

נסיעתו של הבעש"ט לאור החיים הקדוש
לרגל יומא דהילולא של האור החיים

רבינו הקדוש אור החיים, אמר עליו מרן הבעש"ט שנשמתו מ'רוח' דוד של אצילות, ובכל לילה שמע תורה מפי הקב"ה, ורוב קדושתו אי אפשר לכתוב, והיה מיוחד המרכבה וגילוי נשמות ומדריגות רוח הקודש אמת, ומרן הבעש"ט הקדוש היה 'נפש' דוד דאצילות, והיה רוצה שיתקשרו ביחד 'נפש רוח' [ויעלה מ"ן], ויתגלה הנשמה ויהיה דאצילות, ויהיה הגאולה אמיתית.

ושאל הבעש"ט את האור החיים, על ידי גיסו הקדוש ר' גרשון מקיטוב, אם יהיה יכולת שיסע לירושלים, ויתראה עם הקדוש פנים בפנים. והשיב, שיכתוב לו, שיעיין בעת שרואה את צלם דמות תבניתו בעולמות עליונים, אם הוא רואה את כל איבריו ודיוקנו אם לא. והשיב מרן הקדוש, שאינו רואה את עקביו. ואמר הקדוש שלא יטריח את עצמו, כי לחנם יהיה מרחתו. ומרן לא השיג האגרת הזו, ומסר נפשו ונסע, אף שאמרו לו מן השמים שלא ייסע, מסר נפשו ונסע בימי החורף, ובחג הפסח היה בעיר סמאמבול ושם עשה נוראות ונפלאות, עד שנשמע בבית הקיסר והיה מה שהיה, והוצרך לברוח בספינה.

ואמרו לו מן השמים שיחזור, ולא רצה, ולקחו ממנו כל המדריגות אף תורתו ותפלתו, שלא ידע לומר 'ברוך' בתוך הסידור, שלא הביין האותיות, ואמר מה בכך, אסע עם הארץ ובור אל הצדיק אור החיים לארץ הקדושה, וקבל הכל. עד שנשברה הספינה ובתו הצדקית 'אדל' טבעה בים וצעקה, אבי הרחמן, היכן אתה שאתה רואה בצרתי.

ומרוב צערו וצרתו, וגם שנסתלקו ממנו המדריגות וכל הקדושה, בא אליו הס"מ ימ"ש ואמר לו מה שאמר. וכשראה שצרתו צרה גדולה, שבא נפשו עד שאול, אמר שמע ישראל י"א י"א, רבון העולמים אני חוזר לביתי. ותיכף בא אליו רבו המובהק אחיהו השילוני הנביא, והראה לו היכן היה, וברגע הביאו בחזרה לסמאמבול, ומשם נסע תיכף לביתו.

ומזה תראה גדולת רבינו הקדוש אור החיים, ומתוך ספרו ניכר אורו וגדולתו, אעפ"כ חסרי הדעת היו מצערין ומקמרגין עליו, ועוד שהעמידו נגדו מפולפל אחד חרף, והיו כל התלמידים דביקים וקשורים אליו.

'נתיב מצותיך' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

רבינו יעקב משה בן רבינו אליעזר צבי זי"ע מקאמרנא ט"ו תמוז תרפ"ט

תולדותיו

רבינו נולד ביום ו' תמוז תרכ"א בקאמרנא, לאביו רבינו הגה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא זי"ע בעל ה'דמשק אליעזר', עוד בחיי חיותו של זקינו רבינו איש האלוקים הגה"ק רשכבה"ג רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע בעל ה'היכל הברכה', בשמחת הברית מילה נתכבד בסנדקאות ש"ב הגה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע שהגיע במיוחד מזידיטשוב לקאמרנא, ובמוהלות ובברכות כובד זקינו המהרי"א מקאמרנא זי"ע ונקרא שמו בישראל יעקב משה על שם זקינו הגה"ק רבי יעקב משה חתנו של רבינו הגה"ק רבי אלכסנדר סענדר מקאמרנא זי"ע, וכן חותנו של הגה"ק רבי קאפיל מלוקווע זי"ע, זקינו המהרי"א מקאמרנא התבטא עליו בשעת הברית ער וועט זיין א גרויסער מוצלח און א פועל ישועות, וש"ב המהרי"א מזידיטשוב אמר עליו יש לו נשמה

גבוהה מאד ואפילו אם יגור בעיר ירוצו המונים אחריו. אע"פ שזקינו המהרי"א נסתלק ביום י' אייר תרל"ד כחודש ימים לפני היכנסו לעול התורה והמצות לא מש זכרונו מעל פניו וזכר כל מה שלמד והשתעשע עמו, ולאחר הסתלקותו של זקינו עמד לימין אביו בהמשכת ההנהגה ואף נטע עמו להסתופף בצלם של המהרי"א מזידיטשוב והדבי"ח מצאנו זצ"ל שהתבטא עליו יצעיר זה יהיה לצדיק גדול.

נישואיו

בגיל ארבע שנים הציע לו זקינו שיקח לו אשה ממשפחת חמיו רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זי"ע, ואכן באותו הזמן נתארס רבינו עם הרבנית אלטע אסתר פיינטשע בת ר' אברהם יהושע העשיל מפינטשוב נכדת זקינו הרה"ק הרא"מ מפינטשוב, ולאחר חתונתו עבר להתגורר אצל חותנו בפיינטשוב והיה נוסע בכל יומי אפגרא אצל אביו בקאמרנא, באחת השנים לא עלה בידו להשיג התעודות מסע מפיינטשוב שהיה אז תחת ממשלת רוסיא לקאמרנא שהיה תחת ממשלת אוסטריה, החליט לנסוע לימים הנוראים בצלו של המגיד הקדוש ר' אברהם מטריסק זצ"ל ונשאר שם עד אחרי יומי דחנוכה, המגיד הקדוש חיבבו וקירבו הרבה מאוד ורבינו שאב ממנו מלא חפנים תורה ועבודה והרבה מנהגים וניגונים שנהג רבינו מקורם היה

מבית מדרשו של המגיד מטריסק, כשנפרד רבינו מהמגיד ברכו המגיד ישככל עת שירצה דמעות יתנו לו מן השמים, ובדמעותיו יעזור לקרב לבבות ישראל לאביהם שבשמים ולהשפיע להם כל טוב. אחרי פטירת חותנו שב רבינו אצל אביו בקאמרנא. לאחר פטירת הרבנית ביום ה' סיון תרע"ו נשא רבינו בזו"ש את הרבנית אלטע חנה בתו של הגה"ק בעל האמרי יוסף מספינקא זצ"ל, שהיתה אלמנת הגאון ר' אברהם יקיר רובינשטיין נכד המהרש"ם מבערזאן זצ"ל, ומסופר שרבינו אמר לה בשעת הנישואין אביך האמרי יוסף נמצא אתנו כאן מתחת לחופה ואף צייר לה את צורת אביה ונתעלפה מרוב פחד, הרבנית הכניסה לו שני בנים מזיווגה הקודם ורבינו גידלם ואף הכניסם מתחת לחופה.

בנישואות

ביום כ"ד אייר תרנ"ח חשכו המאורות לעדת

ונסעה עם אביה לרבינו בקאמרנא וציוה רבינו לאביה שיחזיק את ידיה ושפך רבינו כוס מים על ידיה ומיד נעלמו כלא היו, אחרי כמה שנים שנתרפאה הנה ביום ט"ו תמוז תרפ"ט קמה האשה הנ"ל בבוקר והנה ידיה מצורעת כבתחילה, מיד שלחה טלגרמה לקאמרנא להזכיר עצמה לפני רבינו והחזירו לה טלגרמה שבאותו היום נסתלק רבינו והי לפלא. כמו"כ היה נוסע לבקר אצל חסידיו במקומות מושבותיהם ואלפים באו לחזות בנועם זיוו ולבקש ממנו עצה וישועה אשר לא שבה ריקם.

בשנות מלחמת העולם הראשונה העביר רבינו את חצר קדשו בעיר דעבריצען בהונגריה, וכשן המלחמה כשחזר רבינו לקאמרנא וביתו ובית מדרשו נהפכה למאכלת אש, ועד שבנו אותו מחדש עבר להתגורר בעיר הבירה לעמבערג ושם בנו לו חסידיו בית מדרש גדול לשם ולתפארת, שם פגש את אחינו רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב

מקאמרנא זי"ע בן אחיו הגה"ק רבינו אברהם מרדכי מקאמרנא זי"ע אשר נמלט ונסתתר שם מאימת הצבא, וקבע עמו חברותא מחצות הלילה עד אור הבוקר וישבו והתעמקו ברוי התורה בזוה"ק ובכתבי האר"י ז"ל ובשי"ס ופוסקים וקנו חכמה זה מזה.

הסתלקותו

בשנת תרפ"ט עקב חולשתו נסע רבינו לנוח בעיר טצמנסדורף אשר במדינת זינבערגין, ושם תקף עליו מחלתו ובאור ליום ג' ט"ו תמוז שהוא אך בן ס"ח שנים החזיר רבינו את נשמתו לבורא, מיד עשתה לה השמועה כנפים ועד ליום ו' ח"י בעיר שאז הביאו את ארונו לקבורת אבותיו בעיר קאמרנא נתאספו אלפים מבני העיר ומכל הסביבה להלוויה הגדולה בראשות אדמו"רים ורבנים מכל הגלילות, וקברוהו בקיטל ובטלית מצויצת של זקינו ההיכל הברכה כפי אשר ציוה בצוואתו. וזה נוסח המצבה: כתר תורה, בתמשה עשר בתמוז משה עלה למרום ש' יעקב הלך לדרוכו, וידרוש טוב לעמו, פה נטמן, יחיד בדורו ודומו"ר רבן של ישראל אוהב שלום, עיר וקדיש מן שמיא נחית בוצינא דנהורא קדישא, קטור בחד קטירא להאי עלמא כל ימיו קודש קדשים, בעמיה"ח ספר שמחת יעקב מחשבת יעקב ישועות יעקב, מרא דרזין מאור הגולה מופת הדור משה עה"ו מעו"ע, שר בית הזהור אספקלריא המאירה אור מופלא ומכוסה, הרב הדומה למלאך ה' צבאות וגלי מסתתרא וטמירא, מרן יעקב משה זצוקללה"ה בהרב קודש הקדשים מרן אליעזר צבי זצוקללה"ה ת.נ.צ.ב.ה.

ונביא כאן שני סיפורים אשר מספרים על רבינו, הראשון מגודל רוח קדשו ועיניו הצופיות, והשני מאחד מהישועות שהושיע לחולים, שסיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ששמעו מכלי ראשון, פעם אחת נסע הר"ר פישל מושקביץ מאמריקא לבקר את אביו באירופא, ובאמצע הדרך עבר בעיר וויען מקום אשר רבינו היה שם זמן מה לדרוש ברופאים לרפואת רגליו, והגיש לרבינו קוויטעל ופדיון והתחיל רבינו לומר לו כל מה שיעבור עליו בימי חיו, ובאמצע הפסיק רבינו ואמר לו תביא עוד פדיון והגיד לך עוד מה שיעבור עליך מהיכן שהפסקתי, ואחרי שלא היה לו לא הגיד לו ביותר, ואמר ר' פישל הנ"ל שלא נפל דבר מכל מה שאמר לו רבינו והכל נתקיים ממש. והמעשה השני באשה אחת שבקאנדא שבאחד מן הימים קמה בבוקר והנה ידיה מלאה חבורות ופצעים והלכה לדרוש ברופאים ולא יכלו לרפאותה,

מכתב עזו

החיים והשלום וכט"ס לכבוד בן אחי יקירי הרב הצדיק החרף ובקי בתדרי תורה ירא ושלם חו"י חסידא ופרישא המפורסם לשבח בן של קדושים וכו' מו"ה חיים יעקב שליט"א

המכתב השגתי לנכון והנה שולח לחזק אתכם להדפיס את ספר הקדוש תהלים, עם פירוש מקדושת אאמו"ר הקדוש איש אלקים איש יהודי באמת רבי אליעזר צבי זצ"ל, שחיבר זה לטהר נפשות ישראל בדרך עבודה, ובדאי בפירוש זה ימצא כאו"מ דרך לתקן מה שעויות, ומי שיהיה לו ספר זה עם פירושו בביתו בודאי ישמור אותו מכל רע, לא די שישמור אותו אלא ישפיע לו מזכות הקדוש והטהור זצ"ל, ברכה משולשת בניס טובים וחיים ומזוני רוחי, ולך לבד שכרך ישלם לך הקב"ה, ואאמו"ר שהוא זקין זצ"ל יהי מליץ בעדך בימים הבע"ל, שיהיה לך חיי נחת דקדושה בלי צער ויגון בהרחבה, ותוכל לעסוק בתורת ה', ומצוה גוררת מצות בודאי תקבל עליך לעסוק בחלק השביעי דמשק אליעזר על זה"ק שיצא לאור, ואני בעזר אלקי עולם אשלם במיטב.

דברי דודך המברככם בברכת השנים כתיבה וחתומה טובה בספרן של צדיקים לאלתר לחיים.

יום ב' נצבים תרפ"ו פה קאמרנא.

יעקב משה סאפרין

בהרב הקדוש זצלה"ה מקאמרנא